

MOTIVERING AV BESLUTET: Avfallshantering på Pyttis Fagerö

Behovet av att ändra och utveckla avfallshanteringstjänsterna på Fagerö har blivit nödvändigt eftersom kostnaderna för avfallshanteringen på ön har ökat och förmågan hos de tjänsteleverantörer som deltar i organisering av tjänsten att tillhandahålla tjänsten har förändrats. Kostnaderna för avfallshanteringen har länge varit höga och de avgifter som uppbärs av boende och andra aktörer på ön har inte varit tillräckliga för att täcka kostnaderna. Således har andra Kymenlaakson Jäte-kunder betalat en stor del av kostnaderna för de avfallshanteringstjänster som erbjuds på Fagerö. Inom avfallshanteringen är det dock avfallsproducenten eller avfallsinnehavaren som ansvarar för kostnaderna enligt avfallslagen, och detta har inte varit fallet på Fagerö. Dessutom måste genomförandet av tjänsten garantera arbetstagarnas säkerhet på arbetsplatsen, vilket också har beaktats.

Beskrivning av nuläget

Pyttis kommun överförde avfallshanteringen, inklusive avfallshanteringstjänsterna, på Kymenlaakson Jäte år 2015. I början fortsatte Kymenlaakson Jäte att ordna avfallshanteringen på Fagerö med en modell som organiserades av Pyttis kommun. På grund av de höga kostnaderna försökte man utveckla avfallshanteringen genom ett projekt där man experimenterade med ett annat insamlings sätt. Detta medförde dock inte någon lättnad i kostnaderna. Senare, när Kymenlaakson Jäte bytte tjänsteleverantör, upptäcktes brister i arbets säkerheten.

För närvarande har insamlingsplatsen på Fagerö behållare för insamling av slutavfall (blandat avfall) och separat insamling av glas och metall. Insamlingsplatsen har använts av invånare, företag på ön och Pyttis kommuns gästhamn. En del av invånarna/fritidsborna på Fagerö återvänder till fastlandet till sin egen strand eller till en annan plats än Kuusinen, där de har möjlighet att hantera sitt avfall på sin strandplats. Dessutom transporterar åtminstone en del av invånarna det förpackningsavfall som samlas in separat till en ekopunkt på fastlandet.

Invånarnas deltagande i utvecklandet av avfallshanteringstjänsterna

I utvecklandet av avfallshanteringstjänsterna på Fagerö, deltog invånarna genom en öppen invånartillställning och riktade enkäter. Kymenlaakson Jäte ordnade ett invånarevenemang på Fagerö den 21.8.2023. Kymenlaakson Jäte ville informera och diskutera avfallshanteringssituationen, så att invånarnas behov och åsikter kunde beaktas i så stor utsträckning som möjligt. Över 20 personer kom till tillställningen.

På basen av evenemanget skickades ett frågeformulär och ett meddelande till öborna med alternativ för avfallshanteringen. Förfrågan skickades till 119 adresser. 100 st. svar inkom.

Föreslagna alternativ för sommarsäsongen 2024

Av den avfallshantering som organiseras på Fagerö orsakar vattentransporter de största kostnaderna. När en sopbil transporteras med ett förbindelsefartyg från fastlandet till Fagerö och tillbaka, uppstår det flera arbetstimmar per avfallsmängd för både sopbilen och föraren.

Alternativen utformades med utgångspunkt i avfallshanteringsbestämmelserna och avfallslagen, dvs. insamling av slutavfall (blandat avfall). Vid insamling av slutavfall på ön är det förmånligaste insamlings sättet komprimatorn, så att antalet tömningar och besök på ön blir så litet som möjligt.

Alternativen presenterades för invånarna i en enkät, där de ombads att ge sin åsikt om vilket alternativ de ansåg vara lämpligast för sig själva.

Invånarenkät och svar

Nedan presenteras enkäten som skickats till invånarna och erhållna svar på.

Jag stöder följande alternativ

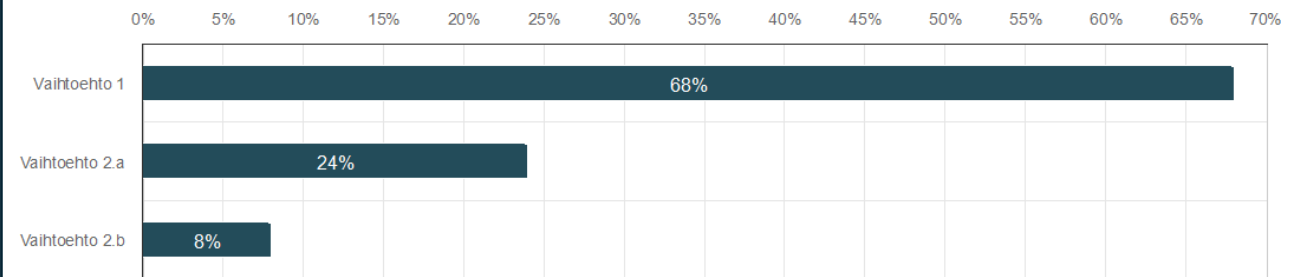
1. Avfallskomprimator/container i Kuusinen-hamnen

2. Avfallskomprimator på Fagerö:

2.a) Om alla invånare på Fagerö använder avfallskomprimatorn är enligt en preliminär beräkning delårsavgiften cirka 215 euro och årsavgiften cirka 250 euro.

2.b) Om 2/3 av invånarna på Fagerö använder avfallskomprimatorn är enligt en preliminär beräkning delårsavgiften ca 295 euro och årsavgiften ca 325 euro.

Antal svarande (denna fråga): 84

Svaren fördelades på följande sätt:

- Cirka 68% av de tillfrågade (57 svar) stödde det fördelaktigaste alternativet, nämligen att inrätta en insamlingspunkt för slutavfall i Kuusinen-hamnen. I så fall skulle avgiften vara den årliga avgiften för en standard låst gemensam uppsamlingsplats, som 2024 skulle vara 79,00 euro för en permanent bostad eller ett fritidshus som används året runt och 51,25 euro för en bostad eller ett fritidshus som inte används året runt.
- Ca 24% av de svarande (20 svar) stödde alternativ 2. a), där alla invånare på Fagerö använder det system för slutavfallshantering som organiserats på Fagerö, vilket beräknades kosta cirka 250 euro per år.
- Endast ca 8% av de svarande (7 svar) stödde alternativ 2. b), där 2/3 av invånarna på Fagerö skulle använda det slutavfallshanteringssystem som organiseras på Fagerö, med en årlig avgift på cirka 325 euro.

En del av de tillfrågade besvarade inte denna fråga, eftersom de har ordnat avfallshantering på en annan strandplats.

Ansvarsfördelning mellan olika aktörer

Avfallshantering för bostadsfastigheter

Bostadsfastigheterna bör ansluta sig till avfallshanteringen. Öborna kan göra detta antingen genom att bli användare av en insamlingsplats som organiserats för dem (föreskrifterna om avfallshantering anger inte insamlingsplatsens läge) eller genom att lämna sitt avfall till en insamlingsplats som organiserats av invånaren/invånarna själva på fastlandet, som måste vara belägen inom 5 km från fastlandets landnings-/båtbrygga.

En del av invånarna på Fagerö har möjlighet att sköta sin avfallshantering på det senare sättet. För andra kommer Kymenlaakson Jäte att organisera en låst uppsamlingsplats antingen på Fagerö eller vid Kuusinen.

Företag på Fagerö

Enligt avfallslagen omfattas inte företagens avfall av kommunalt ordnad avfallstransport. Företagens avfall hör i första hand till företagets eget organiseringsansvar. På Fagerö bedrivs affärsverksamhet främst för turisternas behov.

Gästhamn

Fagerö gästhamn drivs av Pyttis kommun. Enligt avfallslagen omfattas kommunernas förvaltnings- och serviceverksamhet av den avfallstransport som kommunen organiserar. Kymenlaakson Jäte har förhandlat om saken med Pyttis kommun. Kymenlaakson Jäte ordnar vid behov avfallshantering för gästhamnen, antingen tillsammans med avfallshantering för bostadsfastigheter eller för hamnen ensam. Kostnaderna för avfallshantering av verksamheten i gästhamnen hör till Pyttis kommun.

Avfallshanteringens servicenivå

Kymenlaakson Jäte ansvarar för planeringen och genomförandet av avfallshanteringstjänsterna på Fagerö. Kymmene avfallsnämnd beslutar om avfallshanteringstaxorna, de regionala avfallshanteringsbestämmelserna och följer dessutom till exempel hur Fagerö bostadsfastigheter ansluter sig till avfallshantering.

Vid utvecklandet av avfallshanteringstjänsterna på Fagerö har man beaktat de gällande avfallshanteringsbestämmelserna, som besluts av Kymmenedalens avfallshanteringsnämnd. Skyldigheten att samla in förpackningsavfall gäller endast bostadsfastigheter med minst fem bostäder. Det finns inga sådana fastigheter på Fagerö. För övriga invånare ordnas insamlingen av förpackningsavfall med hjälp av nätverket av ekopunkter. Nätverket av ekopunkter är tillgängligt för alla invånare i området. Cirka 700 meter från Kuusinen-hamnen, längs avfartsvägen, ligger ekopunkt Sapoka (Sahara). Insamling av förpackningsavfall ordnas inte på Fagerö.

Avfallshanteringens servicenivå är ett policydokument där kommuner kan ta ställning till servicenivån för avfallshantering. Servicenivån för avfallshantering inom hela området för Kymmenedalens avfallsnämnd och Kymenlaakson Jäte kommer att förnyas i år. Servicenivån beaktar bland annat invånarnas jämlikhet. Till exempel har en sådan tjänst som avfallshantering på Fagerö inte ordnats på andra öar. Det finns inte heller några kompletterande tjänster, t.ex. insamling av förpackningsavfall, för andra låsbara uppsamlingsplatser i hamnarna. Insamlingen av förpackningsavfall för människor som bor på glesbygden organiseras genom ett nätverk av ekopunkter.

Enligt "Vägledning till beredning av kommunal avfallstaxa" som publicerades år 2022 kan transportområdets särskilda förhållanden beaktas i underlaget för kommunens avfallsavgifter, varvid skärgårdens avfallsavgifter kan med rätta skilja sig från resten av kommunens avfallsavgifter. Nivån på tjänsterna påverkar direkt avfallsavgifternas storlek: ju fler tjänster och arbete som utförs, desto högre blir avgiften för avfallshantering. Skattepengar används inte för avfallshantering, utan alla tjänster levereras genom avfallsavgifter. Om avfallshanteringstjänsten således ordnas på Fagerö, skall den påföras en separat skärgårdsavfallsavgift som täcker kostnaderna för avfallshantering.